

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ТА
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

6 жовтня 2023 року

ОДЕСА

2023

УДК: 343.98:343.95 (477)

Оргкомітет конференції:

Голова:

Швець Д.В., ректор університету, доктор юридичних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

Корнієнко М.В., проректор університету, доктор юридичних наук, професор

Члени оргкомітету:

Тетерятник Г.К., завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор;

Снігур Л.А., завідувач кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор;

Тарасенко В.Є., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор;

Смоков С.М., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, професор;

Марченко О.А., доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук;

Матієнко Т.В., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Мудрецька Г.В., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент;

Пасько О.М., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Прудка Л.М., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук;

Лісніченко Д.В., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент;

Янковий М.О., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент.

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Актуальні аспекти криміналістичного та психологічного забезпечення правоохоронної діяльності. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 06 жовтня 2023 р.).
– Одеса : ОДУВС, 2023.

САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

УДК: 343.98:343.95 (477)

© ОДУВС, 2023

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Смірнова О.М.

Одеський державний університет
внутрішніх прав

У період війни, коли світ навколо дітей може зазнавати різких і травмуючих змін, емоційний інтелект стає ключовим фактором для їхнього виживання, розвитку та психологічного благополуччя. У цих надзвичайно важких обставинах діти стикаються з великими труднощами та стресами, і їхня здатність розуміти та керувати своїми емоціями набуває критичного значення.

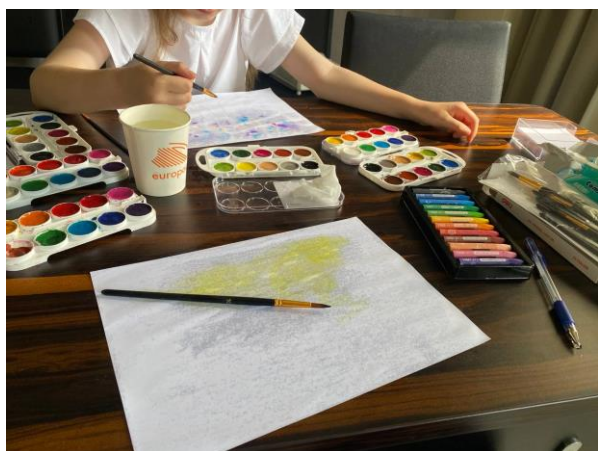
Емоційний інтелект у дітей в період війни означає здатність розпізнавати, розуміти та ефективно реагувати на власні емоції і емоції інших. Ця здатність допомагає дітям легше впоратися зі стресом, розвивати співчуття та емпатію до інших, покращувати міжособистісні відносини, і, що найважливіше, зберігати психологічну стійкість навіть у найскладніших ситуаціях.

Несприятливий досвід дитинства може суттєво змінити розвиток дитини. Таким чином, поряд зі скринінгом розвитку дитини життєво важливими є активний скринінг дисфункції сім'ї та підтримка сімей у створенні здорового середовища виховання. Це включає використання стандартизованих інструментів скринінгу соціально-емоційного розвитку [1].

Так, основи емоційного інтелекту закладаються насамперед у сім'ї: емоційна культура батьків, стиль стосунків, вправлення дітей у розумінні та виразі емоційних станів та емоцій інших людей, виховання моральних почуттів, прищеплення звичок у ставленні до виконання обов'язків, інших членів сім'ї, тварин, речей. Емоційно-почуттєва сфера продовжує інтенсивно розвиватися і в закладі дошкільної освіти. Особливі можливості для розвитку емоційного інтелекту містить освітній процес і система позанавчальної роботи у школі. Вчителям слід цілеспрямовано вибудовувати систему роботи з розвитку емоційного інтелекту [2, с. 129-130].

Отже, правильний емоційний розвиток дитини сприяє розвитку важливих навичок, таких як усвідомлення власних почуттів, саморегуляція емоцій, вміння приймати обдумані рішення та будувати здорові стосунки. Ці навички безперечно впливають на успіхи дитини як у дошкільному закладі, так і в школі, у родині і в суспільстві загалом.

Наразі, статистика досвіду проекту «Психологічна допомога безкоштовно» від бойових психологів Міжнародної академії розвитку особистості свідчить, що з червня 2022 р. за психологічною допомогою стали масово звертатися діти віком від 12 до 18 років. Більша частина звернень пов'язана із: тривога, стрес, розгубленість, спроби суїциду, неможливість прийняти зміни (виїзд за кордон, відсутність одного з батьків, втрата рідних, домашніх тварин), почуття провини. Станом на вересень 2023 р. звернень дітей близько 70%.

Крім того, участь у міжнародних проектах «Save the children», «FONSS», «Act of transformation», «Deeds4kids», «Psychology Assistant Georgia» закордоном

напротязі 1,5 року дає змогу зробити висновок, що основними проблемами, з якими працюють психологи Міжнародної академії розвитку особистості є: тривога, не розуміння батьками емоцій дітей, невизначеність майбутнього, несприйняття свого тіла, проблеми у відносинах в колективі та з однолітками протилежною статі.

Забезпечення ефективної підтримки емоційного розвитку дітей починається зі звернення уваги на їхні емоції й почуття, а також спостереження за тим, як вони з ними справляються. А організаційно-методичні аспекти забезпеченні цього процесу полягають у наступному: налаштування на почуття та емоцій дітей.

Найбільш ефективними методами консультування дітей виявилися: методи арттерапії (малювання, пластеліноterapia, лялькотерапія, казкотерапія, пісочна терапія), а також авторський метод усвідомленої корпоральної психології розвитку О.М. Смірної. Метод заснований на поєднанні психодіагностики (читання людини за зовнішністю) та внутрішнього стану особистості. Наприклад, розуміння психотипу дитини, мови тіла, уважне слухання, як і що дитина говорить, спостереження за реакцією та поведінкою, дозволяє більш чітко визначати проблему дитини, її емоційний стан, ефективно реагувати на її потреби, пропонувати більш конкретні рекомендації, які допомагають їм справлятися зі своїми емоціями. Це допомагає психологу: створити атмосферу допомоги дітям у розпізнаванні та розумінні емоцій; підібрати ключи розмови розмова з дітьми, щоб навчати їх розпізнавати, усвідомлювати, виражати та управляти своїми емоціями, а також розпізнавати емоції інших. Встановлення обмеження на недоречне проявлення емоцій (діти повинні знати, що це нормально переживати сильні емоції, і нормально мати цілу низку емоцій та почуттів) [3, с.43], негативно впливає на психосоматичні розлади та психологічний стан дітей.

Розвиток емоційного інтелекту у дітей в період війни є важливим і навіть критичним. Військові конфлікти та воєнні обставини створюють надзвичайно

важкі умови для дітей, і розвиток емоційного інтелекту надає їм засоби для подолання стресу, тривоги та травматичного досвіду.

Важливо розуміти, що емоційний інтелект - це навички, яким можна навчити, і вони можуть бути вирішальними для психологічного благополуччя та соціальної адаптації дітей під час військових конфліктів.

Діти з високим рівнем емоційного інтелекту вміють краще розпізнавати та регулювати свої емоції, мають більше відчувати співпереживання та емпатію, розвивають позитивні міжособистісні відносини та володіють навичками розв'язання конфліктів. Вони також стають більш стійкими до стресових ситуацій та можуть легше адаптуватися до нових умов. Емоційний інтелект надає дітям владу над їхніми власними емоціями та допомагає їм побудувати позитивне самооцінювання.

У військових конфліктах, де діти зазнають стресу, травм та втрат, розвиток емоційного інтелекту стає міцним фундаментом для їхнього фізичного та психологічного виживання. Підтримка та навчання дітей навичкам емоційного інтелекту в цих умовах може врятувати їхнє психічне здоров'я та допомогти їм побудувати позитивне майбутнє після завершення війни. Заохочуючи та навчаючи дітей розвивати емоційний інтелект, ми інвестуємо в стійкість та благополуччя майбутнього покоління.

Це потребує проведення подальших досліджень, щоб оцінити, наскільки ефективні різні методи та форми розвитку емоційного інтелекту, і визначити найкращий підхід до змісту і технологій, які варто використовувати для вирішення цього завдання.

Література:

1. Malik F., Marwaha R. Developmental Stages of Social Emotional Development In Children. National Library of Medicine. National Center for Biotechnology Infomatin. May 10. 2022. [URL: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK534819/#_article-29432_s2](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK534819/#_article-29432_s2)

2. Мельник О.М. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів. *//Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. №73. Т.1. С. 128-133.
3. Тафінцева С. Емоційний розвиток дітей у психологічній практиці: організаційно-методичні аспекти. *//Наукові праці Міжрегіональної академії управління. Психологія*. Вип. 2(55), 2022. С. 39-44.

Анотація: В тезах надано роль емоційного інтелекту дитини, як ключового фактору для її виживання, розвитку та психологічного благополуччя в умовах війни. Розглянута ефективність методів консультування дітей для розвитку емоційного інтелекту.

Ключові слова: війна, дитина, емоційний інтелект, розвиток, психологія.

Key words: war, child, emotional intelligence, development, psychology.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ <i>Прудка Л.М.</i>	160
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ <i>Рукіна Д., Чучко С.</i>	164
ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАПЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ <i>Сайнчин С.О.</i>	167
ОСОБЛИВОСТІ ФРУСТРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНОГО ОФІЦЕРА ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ <i>Самара О.Є., Таїматов В.А.</i>	173
МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ АДВОКАТА <i>Сільницький І.В.</i>	177
ВИЛУЧЕННЯ І НАПРАВЛЕННЯ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ У МЕДИКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ <i>Слюсаренко О.О.</i>	184
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ <i>Смірнова О.М.</i>	188
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Соловйов М.О.</i>	192
РОЗВИТОК ІНСТИТУТІВ ЗАХИСТУ ТА ПРЕДСТАВНИЦТВА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ <i>Стоянов К.С.</i>	196
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Хілобок Д.Р.</i>	201
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЧЕРЕЗ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО КРИМІНАЛІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ В НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ <i>Цюпка Д.В., Янковий М.О.</i>	205
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ВЧИНЕНИХ ВІДНОСНО ІНОЗЕМЦІВ, В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ <i>Чаплинський К.О.</i>	209
ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТРЕС ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ДСНС	